

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2005-11-24

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Otillbörligt förfarande vid adoption

Enligt en lagrådsremiss den 3 november 2005 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i brottsbalken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Carin Jahn, biträdd av hovrättsassessorn Gunilla Berglund.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

7 kap. 2 §

I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs straffansvar för den som, vid förmedling av annans adoption av en person under arton år, genom olaga tvång eller vilseledande eller genom att utlova eller ge otillbörlig ersättning förmår en person att lämna samtycke eller tillstånd till en sådan adoption.

Gärningen skall sålunda ha som resultat att samtycke eller tillstånd till adoption lämnas. Av författningskommentaren (s. 44) framgår att det kan vara fråga om ett tillstånd av en myndighet eller organisation.

Vidare framgår av författningskommentaren att avsikten är att också andra personer än sådana som agerar som förmedlare vid annans adoption skall omfattas av straffansvaret. Som exempel nämns en enskild person som genom otillbörlig påverkan skaffar sig tillgång till barn som han eller hon sedan mot ersättning överlämnar till ett barnhem eller en adoptionsförmedlare.

För att gärningsbeskrivningen skall omfatta de i författningskommentaren angivna fallen bör den enligt Lagrådets mening utformas så att straffansvar föreskrivs för den som, vid annans adoption av en person under arton år, genom olaga tvång eller vilseledande eller genom att utlova eller ge otillbörlig ersättning utverkar samtycke eller tillstånd till en sådan adoption.

För straffansvar för fullbordat brott erfordras att gärningsmannen utverkat samtycke eller tillstånd till adoption av en person, myndighet eller organisation som är behörig att lämna samtycke eller tillstånd. Däremot saknar det enligt författningskommentaren betydelse huruvida någon adoption verkligen har kommit till stånd.

Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om den föreslagna brottsrubriceringen "otillbörlig påverkan vid adoption av barn" är en adekvat beskrivning av den handling som avses bli straffbelagd. Till detta kommer att avsikten är att i sådana fall där ett samtycke eller tillstånd inte har lämnats straffansvar för försök till det nya brottet skall kunna komma i fråga. För att fullbordat brott och inte endast försök till sådant skall anses föreligga erfordras således att samtycke eller tillstånd har lämnats men inte att någon adoption kommit till stånd.

Lagrådet anser därför att en brottsrubricering som "otillbörligt utverkande av samtycke eller tillstånd till adoption av barn" bättre beskriver den straffbelagda handlingen än den föreslagna rubriceringen,

som kan ge intryck av att adoption utgör ett rekvisit för att fullbordat brott skall föreligga.

I övrigt lämnar Lagrådet förslaget utan erinran.